

Stockholms
universitet

Arbetsordning för Rådet för god forskningssed

Typ av dokument	Regler
Beslutad av	Rektor
Beslutsdatum	2021-06-24
Dnr	SU FV 2432-21
Giltighetstid	2021-06-24 - tillsvidare
Ersätter dokument	Arbetsordning för Rådet för god forskningssed (dnr SU FV-1.2.1-4384-19) 2019-12-19
Ansvarig förvaltningsavdelning	Avdelningen för forsknings- och samverkansstöd och Rektors kansli
Ansvarig handläggare	Jonas Åkerman och Beatrice Clasaeus

Beskrivning:

I denna arbetsordning regleras de övergripande formerna för den hantering av misstanke om avvikelse från god forskningssed och ärenden avseende indragning av handledning och andra resurser som Rådet för god forskningssed ansvarar för. Huvudsakliga mottagare är Rådet för god forskningssed samt andra som berörs av dessa ärenden.

Innehållsförteckning

1. Inledning	3
2. Frågor rörande god forskningssed.....	3
2.1. Rättslig kontext	3
2.2. Rådets arbetsuppgifter och sammansättning.....	4
2.3 Rutiner för Rådets sammanträden.....	5
3. Indragning av handledning och andra resurser	6
3.1 Rättslig kontext	6
3.2. Rådets arbetsuppgifter och sammansättning.....	6
3.3 Rutiner för Rådets sammanträden.....	7

1. Inledning

Syftet med denna arbetsordning är att reglera de övergripande formerna för hantering av misstanke om avvikelse från god forskningssed och ärenden avseende indragning av handledning och andra resurser, som Rådet för god forskningssed ansvarar för.¹ Arbetsordningen ska också bidra till transparens i denna hantering. Huvudsakliga mottagare är Rådet för god forskningssed samt andra som berörs av denna hantering.

Rådet för god forskningssed är organisatoriskt placerat fristående direkt under rektor. Rådet har två huvudsakliga uppgifter:

1. Rådet ansvarar för Stockholms universitets utredningar av andra misstänkta avvikelser från god forskningssed än de som ska prövas särskilt enligt lag (2019:504) om ansvar för god forskningssed och prövning av oredlighet i forskning, samt bistår med bedömningar i enlighet med universitetets Handläggningsordning för hantering av misstanke om avvikelse från god forskningssed (se Styrdokument – Regelboken). I viss utsträckning fungerar Rådet även rådgivande till universitetsledningen och verksamheten vid universitetet i frågor som rör god forskningssed, företrädesvis i samarbete med etikstödsfunktionen vid Avdelningen för forsknings- och samverkansstöd.

2 a. Rådet ansvarar för att bereda ärenden om indragning av handledning och andra resurser för doktorand i enlighet med 6 kap. 30 § högskoleförordningen inför beslut av rektor,² i enlighet med Handläggningsordning för indragning av doktorands rätt till handledning och andra resurser (se Styrdokument – Regelboken).

2 b. Rådet ansvarar för att bereda ärenden om doktorands ansökan om rätt till att få tillbaka handledning och andra resurser i enlighet med 6 kap. 31 § högskoleförordningen inför beslut av rektor, i enlighet med Handläggningsordning för indragning av doktorands rätt till handledning och andra resurser (se Styrdokument – Regelboken).

Skillnaderna i rådets hantering av respektive uppgift framgår av punkt 2 och 3 nedan.

2. Frågor rörande god forskningssed

2.1. Rättslig kontext

I 1 kap. högskolelagen (1992:1434) stadgas att vetenskapens trovärdighet och god forskningssed ska värnas i högskolornas verksamhet (3 a §) samt att verksamheten ska avpassas så att en hög kvalitet nås i utbildningen och forskningen (4 §).

¹ För disciplinärenden se Regler för disciplinärenden (Styrdokument – Regelboken).

² Enligt 6 kap. 36 § högskoleförordningen får inte rektor delegera beslut enligt 6 kap. 30 § högskoleförordningen.

I lagen (2019:504) om ansvar för god forskningssed och prövning av oredlighet i forskning (LAO) stadgas att forskaren ansvarar för att följa god forskningssed i sin forskning (4 §) medan forskningshuvudmannen³ har det övergripande ansvaret för att forskningen utförs i enlighet med god forskningssed (5 §). Vidare stadgas i LAO att om det kan misstänkas att oredlighet i forskning har förekommit i en forskningshuvudmans verksamhet, ska forskningshuvudmannen överlämna handlingarna i ärendet för prövning till den statliga Nämnden för prövning av oredlighet i forskning (6-7 §§). I LAO definieras oredlighet i forskning som en allvarlig avvikelse från god forskningssed i form av fabricering, förfalskning eller plagiering som begås med uppsåt eller av grov oaktsamhet vid planering, genomförande eller rapportering av forskning (2 §). I denna arbetsordning tillämpas denna definition genomgående. Eftersom universitet med staten som huvudman faller inom LAO:s tillämpningsområde (3 §), tillämpas LAO på forskning som utförs av Stockholms universitet, förutsatt att forskningen inte omfattas av undantag som föreskrivits eller beslutats av regeringen i enlighet med 3 § sista stycket LAO.

I 1 kap. 17 § högskoleförordningen (1993:100) stadgas att en högskola ska pröva andra misstänkta avvikelser från god forskningssed än de som ska prövas särskilt enligt LAO, samt att en högskola ska fastställa riktlinjer för sin prövning av misstänkta avvikelser från god forskningssed.

I 1 kap. 16 § högskoleförordningen stadgas att en högskola ska se till att medarbetare kan få råd och stöd i frågor om god forskningssed och avvikelser från sådan sed. Regeringen har i prop. 2018/19:58 framhållit att systemet för hantering av oredlighet i forskning måste vara tydligt och rättssäkert och ge skydd och stöd till alla inblandade (s. 13), samt att stödstrukturer behövs inom forskningshuvudmännens organisationer (s. 80).

Enligt den tidigare ordningen utreddes misstankar om oredlighet i forskning av lärosätena. Det övergripande ansvaret för sådana utredningar vid Stockholms universitet låg då på Etiska rådet, som inrättades 2014-07-01 av rektor. Från och med 2020-01-01 ska sådana misstankar prövas av Nämnden för prövning av oredlighet i forskning vilket innebär att en väsentlig del av Etiska rådets tidigare arbetsuppgifter inte längre faller inom universitetets mandat. Rådet som organ har dock bevarats och behållit sin tidigare sammansättning, men benämns numera ”Rådet för god forskningssed”.

Rådets roll inom ramen för den nya ordningen framgår av denna arbetsordning samt universitetets Handläggningsordning för hantering av misstanke om avvikelse från god forskningssed (se Styrdokument – Regelboken).

2.2. Rådets arbetsuppgifter och sammansättning

Rådet ansvarar för Stockholms universitets utredningar av andra misstänkta avvikelser från god forskningssed än de som ska prövas särskilt enligt lag (2019:504) om ansvar för god

³ Med forskningshuvudman avses en statlig myndighet eller en fysisk eller juridisk person i vars verksamhet forskning utförs (2 § lag om ansvar för god forskningssed och prövning av oredlighet i forskning).

forskningssed och prövnings av oredlighet i forskning, samt bistår med bedömningar i enlighet med universitetets Handlägningsordning för hantering av misstanke om avvikelser från god forskningssed (se Styrdokument – Regelboken). I viss utsträckning fungerar Rådet även rådgivande till universitetsledningen och verksamheten vid universitetet i frågor som rör god forskningssed, företrädesvis i samarbete med etikstödsfunktionen vid Avdelningen för forsknings- och samverkansstöd.

I Rådets arbete ska tillämpliga regler i förvaltningslagen (2017:900) beaktas. Frågor om jäv ska hanteras i enlighet med 16-18 §§ förvaltningslagen. Den som känner till en omständighet som kan antas göra honom eller henne jävig ska omedelbart anmäla detta till Rådet.

Rådet består av de tre vicerektorerna, dekanerna inom Humanvetenskapliga området och prodekanus från Naturvetenskapliga fakulteten. Att en person innehar någon av dessa funktioner innebär att denne automatiskt blir ledamot av Rådet. Vid behov kan rektor utse ytterligare ledamöter för en begränsad tid.

Rådet får adjungera personer med närvaro- och yttranderätt. Vid behov kan personer kallas för att höras av Rådet. Ersättning utgår inte till Rådets ledamöter. Ersättning kan utgå till sakkunniga som förordnas av rådet.

I ärenden där anmälaren eller den anmälda är doktorand ska Stockholms universitets studentkår ges möjlighet att utse två studentrepresentanter (med fördel en från vardera område) med närvaro- och yttranderätt.

Rådet ska ledas av en ordförande, vilken utgörs av någon av vicerektorerna som alternerar halvårsvis. Vid hantering av misstanke om avvikelser från god forskningssed innehas ordförandeskapet under ärendets utredning av vicerektor vars område ärendet inte tillhör. Ordförande utses av Rådet i enlighet med dessa principer.

En forskningssekreterare från Avdelningen för forsknings- och samverkansstöd samt en jurist från Rektors kansli utgör kanslifunktion med ansvar för administration och löpande arbete.

2.3 Rutiner för Rådets sammanträden

Rådet sammanträder vid behov, dock minst två gånger per år när det gäller frågor om god forskningssed. I brådskande fall kan beslut om extra sammanträde fattas av ordföranden. Kanslifunktionen upprättar förslag till föredragningslista som fastställs av ordföranden. Kanslifunktionen ansvarar för att kallelsen, föredragningslistan och ärendeunderlag sänds till rådets ledamöter inför sammanträdet.

Utskick sker, i normalfallet, via e-post en vecka före sammanträdet. Förhinder att närvara vid rådets sammanträden anmäls till kanslifunktionen.

Rådet är beslutsfört då minst hälften av ledamöterna, inklusive ordföranden, är närvarande. Beslut i rådet sker genom acklamation, om inte omröstning begärs. Omröstning ska i enlighet med 29 § förvaltningslagen ske öppet. Utgången bestäms genom enkel majoritet. Ordförande har utslagsröst vid lika röstetal. I ärenden som handläggs i enlighet med förvaltningslagen är varje närvarande ledamot skyldig att rösta för något förslag.

Rådets ärenden bereds i normalfallet av ordföranden och kanslifunktionen, dock ska en och samma vicerektor normalt bereda ett ärende under hela Rådets hantering av ärendet. Ärenden

ska avgöras efter föredragning av Avdelningen för forsknings- och samverkansstöd. Vid Rådets sammanträden förs beslutsprotokoll av kanslifunktionen. Protokollet justeras i nära anslutning till sammanträdet av ordföranden och den justeringsperson som rådet utser vid varje sammanträde. Om expedieringen av ett visst ärende brådskar kan beslutspunkten förklaras omedelbart justerad. Kanslifunktionen ansvarar för att beslutade ärenden expedieras till berörda parter efter att protokollet justerats.

Om ett ärende är så brådskande att rådet inte hinner sammanträda för att behandla det, och ingen av ledamöterna motsätter sig, får ärendet avgöras genom att ordföranden meddelar förslag till beslut till samtliga ledamöter. Samtliga ledamöter måste dock stödja beslutet. Beslutet ska anmälas vid nästa sammanträde.

Ledamot som deltar i Rådets beslut kan enligt 30 § förvaltningslagen reservera sig mot beslutet genom att låta anteckna avvikande mening. Den som inte gör det anses ha biträtt beslutet. Föredraganden och andra tjänstemän som är med om den slutgiltiga handläggningen utan att delta i beslutet har rätt att få avvikande mening antecknad. Avvikande mening ska anmälas innan beslutet expedieras eller på annat sätt göras tillgängligt för utomstående. Om beslutet inte ska göras tillgängligt för utomstående, ska anmälan göras senast när det får sin slutliga form genom protokollsjustering eller på liknande sätt.

3. Indragning av handledning och andra resurser

3.1 Rättslig kontext

En doktorand som i väsentlig utsträckning har åsidosatt sina åtaganden enligt de individuella studieplanerna, samtidigt som Stockholms universitet har fullgjort sina åtaganden enligt de individuella studieplanerna, kan få handledning och andra resurser indragna av rektor i enlighet med 6 kap. 30 § högskoleförordningen (1993:100). Möjligheten att dra in handledning och andra resurser för doktorand har sin grund i högskolelagen (1992:1434), som ställer krav på att lärosätenas resurser ska utnyttjas effektivt.

En doktorand som har fått handledning och andra resurser indragna i enlighet med 6 kap. 30 har rätt att ansöka att få tillbaka handledning och andra resurser i enlighet med 6 kap. 31 § högskoleförordningen.

Enligt 6 kap. 36 § högskoleförordningen får inte rektor delegera beslut enligt 6 kap. 30 och 31 §§ högskoleförordningen.

Rådets roll framgår av denna arbetsordning samt universitetets Handläggningsordning för indragning av doktorands rätt till handledning och andra resurser (se Styrdokument – Regelboken).

3.2. Rådets arbetsuppgifter och sammansättning

1. Rådets uppdrag är, med utgångspunkt i 6 kap. 30 § högskoleförordningen, att inför beslut av rektor:

a. avgöra i vilken utsträckning Stockholms universitet har fullgjort sina åtaganden enligt de individuella studieplanerna samt på vilket sätt doktoranden har brustit i sina åtaganden och bedöma de åtgärder som Stockholms universitet vidtagit för att hjälpa doktoranden att fullgöra sina åtaganden.

b. avgöra om doktoranden i väsentlig utsträckning åsidosatt sina åtaganden enligt de individuella studieplanerna, i enlighet med 6 kap. 29 § högskoleförordningen samt lokalt regelverk vid Stockholms universitet, så att grund för beslut om indragning handledning och andra resurser föreligger.

2. Rådets uppdrag är, med utgångspunkt i 6 kap. 31 § högskoleförordningen, att inför beslut av rektor:

avgöra om doktoranden genom att visa upp tillkommande studieresultat av beaktansvärd kvalitet och omfattning eller på något annat sätt gör sannolikt att han eller hon kan fullgöra sina återstående åtaganden enligt den individuella studieplanen, så att en doktorands ansökan om rätt till att få tillbaka handledning och andra resurser kan beviljas.

Rådets förslag till beslut ska föreläggas rektor.

I Rådets arbete ska tillämpliga regler i förvaltningslagen (2017:900) beaktas. Frågor om jäv ska hanteras i enlighet med 16-18 §§ förvaltningslagen. Den som känner till en omständighet som kan antas göra honom eller henne jävig ska omedelbart anmäla detta till Rådet.

Rådet består av de tre vicerektorerna, dekanerna inom Humanvetenskapliga området och prodekanus från Naturvetenskapliga fakulteten. Att en person innehar någon av dessa funktioner innebär att denne automatiskt blir ledamot av Rådet. Vid behov kan rektor utse ytterligare ledamöter för en begränsad tid.

Vid behov kan personer kallas av Rådet för att muntligen lämna uppgifter eller kompletteringar. Ersättning utgår inte till Rådets ledamöter.

I ärenden avseende indragning och handledning av andra resurser ska Stockholms universitets studentkår ges möjlighet att utse två doktorandrepresentanter (med fördel en från vardera område) med närvaro- och yttranderätt.

Vid ärenden avseende indragning av handledning och andra resurser innehas ordförandeskapet under ärendets utredning av vicerektor vars område ärendet inte tillhör. Ordförande utses av Rådet i enlighet med dessa principer.

Berört områdeskansli samt en jurist från Rektors kansli utgör kanslifunktion med ansvar för administration och löpande arbete.

3.3 Rutiner för Rådets sammanträden

Rådet sammanträder vid behov. Rektors kansli upprättar förslag till föredragningslista som fastställs av ordföranden och ansvarar för att kallelsen, föredragningslistan och områdeskansliets ärendeunderlag sänds till rådets ledamöter inför sammanträdet.

Utskick sker, i normalfallet, via e-post en vecka före sammanträdet. Förhinder att närvara vid rådets sammanträden anmäls till Rektors kansli.

Rådet är beslutsfört då minst hälften av ledamöterna, inklusive ordföranden, är närvarande. Beslut i rådet sker genom acklamation, om inte omröstning begärs. Omröstning ska i enlighet med 29 § förvaltningslagen ske öppet. Utgången bestäms genom enkel majoritet. Ordförande har utslagsröst vid lika röstetal. I ärenden som handläggs i enlighet med förvaltningslagen är varje närvarande ledamot skyldig att rösta för något förslag.

Rådets ärenden bereds i normalfallet av ordföranden och kanslifunktionen. Ärenden ska avgöras efter föredragning av ansvarig handläggare vid områdeskansliet. Vid Rådets sammanträden förs beslutsprotokoll av Rektors kansli. Protokollet justeras i nära anslutning till sammanträdet av ordföranden och den justeringsperson som rådet utser vid varje sammanträde. Om expedieringen av ett visst ärende brådskar kan beslutspunkten förklaras omedelbart justerad. Berört områdeskansli ansvarar för att förslag till beslut som föreläggs rektor expedieras till berörda parter efter att protokollet justerats.

Ledamot som deltar i Rådets beslut kan enligt 30 § förvaltningslagen reservera sig mot beslutet genom att låta anteckna avvikande mening. Den som inte gör det anses ha biträtt beslutet. Föredraganden och andra tjänstemän som är med om den slutgiltiga handläggningen utan att delta i beslutet har rätt att få avvikande mening antecknad. Avvikande mening ska anmälas innan beslutet expedieras eller på annat sätt göras tillgängligt för utomstående. Om beslutet inte ska göras tillgängligt för utomstående, ska anmälan göras senast när det får sin slutliga form genom protokollsjustering eller på liknande sätt.